

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH

THÁI HUY BẢO

PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN
BỘ MÔN PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY
TRONG CÁC TRƯỜNG/KHOA
ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

NGHỆ AN - 2014

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH

THÁI HUY BẢO

PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN
BỘ MÔN PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY
TRONG CÁC TRƯỜNG/KHOA
ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

Chuyên ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 62. 14. 01. 14

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học
PGS.TS. PHẠM MINH HÙNG

NGHỆ AN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nêu trong luận án này chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Tác giả luận án

Thái Huy Bảo

MỤC LỤC

	Trang
LỜI CAM ĐOAN	i
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VÀ CHỮ VIẾT TẮT TRONG LUẬN ÁN	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG	ix
DANH MỤC CÁC HÌNH VẼ, BIỂU ĐỒ	x
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	2
4. Giả thuyết khoa học.....	2
5. Nhiệm vụ và phạm vi nghiên cứu	2
6. Quan điểm tiếp cận và phương pháp nghiên cứu	3
7. Những luận điểm cần bảo vệ của luận án.....	5
8. Đóng góp của luận án.....	6
9. Cấu trúc của luận án	6
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA VẤN ĐỀ PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN BỘ MÔN PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY TRONG CÁC TRƯỜNG/KHOA ĐẠI HỌC SƯ PHẠM	7
1.1. TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU VẤN ĐỀ	7
1.1.1. Những nghiên cứu về phát triển đội ngũ giảng viên	7
1.1.2. Những nghiên cứu về phát triển đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy trong các trường/khoa ĐHSP.....	15
1.2. MỘT SỐ KHÁI NIỆM CƠ BẢN CỦA ĐỀ TÀI	20
1.2.1. Giảng viên và giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy.....	20
1.2.2. Đội ngũ và đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy	22
1.2.3. Phát triển và phát triển đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy	22
1.3. GIẢNG VIÊN BỘ MÔN PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY TRONG CÁC TRƯỜNG/KHOA ĐẠI HỌC SƯ PHẠM.....	24

1.3.1. Vai trò của giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy trong các trường/khoa Đại học sư phạm	24
1.3.2. Đặc trưng lao động sư phạm của giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy	29
1.3.3. Mô hình nhân cách giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy trong các trường/khoa Đại học sư phạm.....	35
1.3.4. Những thách thức đối với giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy trước yêu cầu chuẩn hóa.....	45
1.4. MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN BỘ MÔN PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY TRONG CÁC TRƯỜNG/ KHOA ĐẠI HỌC SƯ PHẠM.....	46
1.4.1. Sự cần thiết phải phát triển đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy trong các trường/khoa Đại học sư phạm.....	46
1.4.2. Một số định hướng (cách tiếp cận) phát triển đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy trong các trường/khoa Đại học sư phạm	52
1.4.3. Nội dung phát triển đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy trong các trường/khoa Đại học sư phạm	53
1.4.4. Chủ thể quản lý phát triển đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy trong các trường/khoa Đại học sư phạm.....	56
1.4.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến sự phát triển đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy trong các trường/khoa Đại học sư phạm	58
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1.....	64
Chương 2. CƠ SỞ THỰC TIỄN CỦA VẤN ĐỀ PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN BỘ MÔN PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY TRONG CÁC TRƯỜNG/KHOA ĐẠI HỌC SƯ PHẠM	66
2.1. TÌNH HÌNH PHÁT TRIỂN NGÀNH SƯ PHẠM VÀ CÁC TRƯỜNG/ KHOA SƯ PHẠM Ở NƯỚC TA HIỆN NAY	66
2.1.1. Những kết quả đạt được	66
2.1.2. Những hạn chế và bất cập	72

2.2.	THỰC TRẠNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN BỘ MÔN PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY TRONG CÁC TRƯỜNG/KHOA ĐẠI HỌC SƯ PHẠM	73
2.2.1.	Giới thiệu việc tổ chức khảo sát thực trạng đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy trong các trường/khoa ĐHSPT.....	73
2.2.2.	Thực trạng đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy trong các trường/khoa Đại học Sư phạm	76
2.3.	THỰC TRẠNG CÔNG TÁC PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN BỘ MÔN PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY TRONG CÁC TRƯỜNG/ KHOA ĐẠI HỌC SƯ PHẠM.....	100
2.3.1.	Nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý về phát triển đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy trong các trường/khoa Đại học sư phạm	102
2.3.2.	Xây dựng quy hoạch và tuyển dụng đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy.....	103
2.3.3.	Đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy	104
2.3.4.	Tổ chức cho giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy nghiên cứu và ứng dụng Khoa học giáo dục.....	106
2.3.5.	Tổ chức cho giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy thâm nhập thực tế phổ thông.....	107
2.3.6.	Đánh giá giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy.....	107
2.3.7.	Có chính sách và môi trường thuận lợi để giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy phát huy tốt vai trò của mình	108
2.3.8.	Đẩy mạnh hợp tác quốc tế trong đào tạo và nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy	109
2.4.	THỰC TRẠNG CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN SỰ PHÁT TRIỆU ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN BỘ MÔN PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY TRONG CÁC TRƯỜNG/KHOA ĐẠI HỌC SƯ PHẠM	109
2.5.	ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN BỘ MÔN PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY VÀ PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN BỘ MÔN PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY TRONG CÁC TRƯỜNG/KHOA ĐẠI HỌC SƯ PHẠM.....	111

2.5.1. Mặt mạnh.....	111
2.5.2. Mặt hạn chế, thiếu sót.....	112
2.5.3. Nguyên nhân.....	113
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2.....	114
Chương 3. CÁC GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN BỘ MÔN PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY TRONG CÁC TRƯỜNG/ KHOA ĐẠI HỌC SƯ PHẠM	115
3.1. NGUYÊN TẮC ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP	115
3.1.1. Bảo đảm tính mục tiêu.....	115
3.1.2. Bảo đảm tính thực tiễn	115
3.1.3. Bảo đảm tính hệ thống.....	115
3.1.4. Bảo đảm tính khả thi	115
3.2. CÁC GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN BỘ MÔN PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY TRONG CÁC TRƯỜNG/KHOA ĐẠI HỌC SƯ PHẠM.....	116
3.2.1. Tổ chức nghiên cứu, thảo luận trong cán bộ quản lý các trường/khoa Đại học sư phạm về vai trò và sự cần thiết phải phát triển đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy	116
3.2.2. Thực hiện công tác quy hoạch, tuyển chọn và đào tạo đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy trong các trường/khoa Đại học sư phạm	119
3.2.3. Xây dựng bộ tiêu chuẩn năng lực nghề nghiệp và xác định các chuẩn phần đầu của giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy trong các trường/khoa Đại học sư phạm	124
3.2.4. Bồi dưỡng nâng cao năng lực sư phạm cho đội ngũ giảng viên bộ môn phương pháp giảng dạy, đáp ứng yêu cầu phát triển ngành sư phạm và các trường sư phạm	136
3.2.5. Tạo động lực làm việc để phát huy vai trò của ĐNGV bộ môn PPGD trong các trường/khoa ĐHSP	140

3.3. KHẢO SÁT SỰ CẤP THIẾT VÀ TÍNH KHẢ THI CỦA CÁC GIẢI PHÁP ĐỀ XUẤT	145
3.3.1. Mục đích khảo sát.....	145
3.3.2. Nội dung và phương pháp khảo sát.....	145
3.3.3. Đối tượng khảo sát	146
3.3.4. Kết quả khảo sát về sự cấp thiết và tính khả thi của các giải pháp đã đề xuất....	146
3.4. THỰC NGHIỆM.....	150
3.4.1. Tổ chức thực nghiệm.....	150
3.4.2. Phân tích kết quả thực nghiệm	154
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3.....	166
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	167
1. Kết luận	167
2. Kiến nghị	168
CÁC CÔNG TRÌNH ĐÃ CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ.....	169
TÀI LIỆU THAM KHẢO	170
PHỤ LỤC NGHIÊN CỨU.....	179

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VÀ CHỮ VIẾT TẮT TRONG LUẬN ÁN

TT	Các chữ viết tắt	Các chữ viết đầy đủ
1	CBQL	Cán bộ quản lý
2	CĐ	Cao đẳng
3	CĐSP	Cao đẳng sư phạm
4	CNH, HĐH	Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
5	CMNV	Chuyên môn nghiệp vụ
6	CNTT	Công nghệ thông tin
7	CSVC	Cơ sở vật chất
8	ĐH	Đại học
9	ĐHSP	Đại học sư phạm
10	ĐT-BD	Đào tạo - bồi dưỡng
11	ĐN	Đội ngũ
12	ĐNGV	Đội ngũ giảng viên
13	ĐC	Đối chứng
14	GDDH	Giáo dục đại học
15	GD&ĐT	Giáo dục và Đào tạo
16	GDPT	Giáo dục phổ thông
17	GV	Giảng viên
18	HTTCDH	Hình thức tổ chức dạy học
19	HTTC	Hệ thống tín chỉ
20	HS	Học sinh
21	KT-XH	Kinh tế-xã hội
22	KHCB	Khoa học cơ bản
23	KHGD	Khoa học giáo dục
24	KHSP	Khoa học sư phạm
25	KTSP	Kiến tập sư phạm

26	KN	Kỹ năng
27	KNSP	Kỹ năng sư phạm
28	KTDH	Kỹ thuật dạy học
29	KTĐG	Kỹ thuật đánh giá
30	LĐSP	Lao động sư phạm
31	NCKH	Nghiên cứu khoa học
32	NVSP	Nghiệp vụ sư phạm
33	PP	Phương pháp
34	PPDH	Phương pháp dạy học
35	PPĐG	Phương pháp đánh giá
36	PPGD	Phương pháp giảng dạy
37	PT	Phổ thông
38	PTDH	Phương tiện dạy học
39	QTDH	Quá trình dạy học
40	QLGD	Quản lý giáo dục
41	SGK	Sách giáo khoa
42	SV	Sinh viên
43	SP	Sư phạm
44	SPH	Sư phạm học
45	TCCN	Trung cấp chuyên nghiệp
46	TCSP	Trung cấp sư phạm
47	THCS	Trung học cơ sở
48	THPT	Trung học phổ thông
49	TN	Thực nghiệm
50	TTSP	Thực tập sư phạm